

DET TALTE ORD GÆLDER

Taleseddel til FOU (alm. del) samrådsspørgsmål H og I

Om forlængelse af tolkeaftalen

Taleseddel

- Jeg har modtaget samrådsspørgsmål H og I fra René Gade [ALT] og Eva Flyvholm [EL].
- Samrådsspørgsmål H lyder:

"Vil ministeren redegøre for, hvorfor man har valgt at forlænge tolkeaftalen med endnu et år, når der har vist sig, at tolke der har arbejdet for det danske forsvar, er blevet ladt i stikken?"
- Og samrådsspørgsmål I har følgende ordlyd:

"Mener ministeren, at det er acceptabelt at fortsætte med en aftale, der ikke formår at sikre de tolke, der har brug for beskyttelse, og vil ministeren tage skridt til at hjælpe tolke, der er i akut fare?"
- Da begge spørgsmål i essensen vedrører forlængelsen af den danske tolkeaftale, har jeg valgt at besvare spørgsmålene samlet.
- Dette samråd giver mig lejlighed til overfor udvalget kort at redegøre for tolkeaftalens indhold, arbejdet med aftalens implementering og en

status for tolke og andre lokalt ansatte, der har opnået en eller anden form for støtte.

- For tre uger siden modtog Forsvarsudvalget en teknisk briefing om tolkeaftalen i Forsvarsministeriet. Det vil derfor være flere af jer i dette lokale for hvem, mine indledende bemærkninger vil være en gentagelse. Jeg håber dog, at disse udvalgsmedlemmer vil bære over med mig, da jeg gerne vil sikre, at hele Forsvarsudvalget er bekendt med tolkeaftalen og dens implementering.
- Jeg finder det endvidere vigtigt, at redegøre for nogle overordnede principper omkring implementeringen af tolkeaftalen.
- Jeg vil også gerne bemærke, at jeg ikke kan komme ind på enkeltsager, da der her er tale om personfølsomme oplysninger, der ikke egner sig til en drøftelse i det offentlige rum.

Tolkeaftalen

- Den 22. maj 2013 indgik den daværende regering - Socialdemokratiet, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti - en aftale med partierne Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti om håndteringen af situationen for tolke og andre lokalt ansatte i Afghanistan – den såkaldte tolkeaftale.

- Tolkeaftalen blev lavet med fokus på tolke, som de danske styrker anvendte i Helmand. Og her særligt de tolke, der støttede de danske soldater på patrulje – i områder, hvor Taliban ofte var til stede.
- Helt overordnet indeholder den danske tolkeaftale to elementer af dansk hjælp til de afghanske tolke - nemlig en tolkepakke og en intimideringspolitik.
- Tolkepakken tager udgangspunkt i den britiske politik på tolkeområdet. Det er fordi, de danske soldater i Helmand som bekendt arbejdede tæt sammen med UK, og da hovedparten af de tolke, som de danske styrker anvendte dér, var ansat af det britiske militær.
- Den britiske politik på området indebærer bl.a., at tolke, ansat af UK den 19. december 2012 eller derefter, og som har været ansat mere end 12 måneder, tilbydes valget mellem en uddannelsespakke, en lønpakke eller – for tolke ansat af de britiske styrker i frontlinjen – genbosætning i Storbritannien.
- Tolkeaftalen, som blev indgået med bred opbakning blandt Folketingets partier, indebærer en dansk tilpasning af den britiske politik for håndteringen, således at den danske udlændingelovs regler om asyl – herunder kravet om en konkret og individuel vurdering i den enkelte sag – kan overholdes.

- Det betyder, at tolke, som er omfattet af den britiske politik og især har støttet danske styrker, og som kan tilbydes indrejse og ophold inden for rammerne af dansk lovgivning, skal kunne vælge at rejse til Storbritannien eller Danmark.
- Jeg kan her oplyse, at implementeringen af tolkepakken sker i tæt koordination med UK, og at der i hvert enkelt tilfælde tages konkret stilling til, om den enkelte person har størst tilknytning til britiske eller danske styrker.
- Den danske tolkeaftale omfatter derudover en *intimideringspolitik* for tolke og lokalt ansatte, som ikke er omfattet af tolkepakken.
- Intimideringspolitikken indeholder en række tiltag for at håndtere tilfælde af intimidering - altså hvor tolke og andre lokalt ansatte er truet. Det drejer sig blandt andet om lokale eller regionale løsninger samt i sidste instans visum til Danmark med henblik på at få adgang til at anmode om asyl i Danmark.
- Jeg vil gerne her pointere, at der ingen tidsmæssige begrænsninger er for at få hjælp efter den del af tolkeaftalen – i hvert fald så længe, at tolkeaftalen eksisterer.
- Der er således ingen tolke, som vurderes at være i en sikkerhedsmæssig problematisk situation som følge af at have bistået den dan-

ske indsats, der afskæres fra at kunne få støtte fra de danske myndigheder på baggrund af en bestemt skæringsdato.

- Den tidligere nævnte skæringsdato – den 19. december 2012 - har indflydelse på, om man kan blive omfattet af tolkepakken og dermed muligheden for at vælge de belønningspakker, der er stillet til rådighed af de britiske myndigheder.
- Hvis man ikke er omfattet af tolkepakken, kan man altså blive behandlet efter den danske intimideringspolitik.
- Det er dog vigtigt her at holde sig for øje, at det i henhold til den indgåede tolkeaftale ikke er alle afghanske tolke og andre lokalt ansatte, der automatisk kan få støtte.
- Intimideringspolitikken har til hensigt at yde støtte i de tilfælde, hvor tolke eller andre lokalt ansatte er *truet eller i fare* – altså intimideret – som følge af at have *bistået den danske indsats*.
- Hvorvidt dette er tilfældet afgøres ved en konkret og individuel vurdering fra sag til sag, fra person til person.
- Dette bringer mig naturligt videre til at oplyse om, hvordan tolkeaftalen i praksis bliver implementeret.

Implementering

- Efter tolkeaftalens indgåelse oprettede Forsvaret et kontaktpunkt, som håndterer henvendelser fra tolke og andre lokalt ansatte, der har bistået den danske militære indsats i Afghanistan.
- På tilsvarende vis håndterer den danske ambassade i Kabul henvendelser vedrørende lokale medarbejdere ansat af Udenrigsministeriet ved henholdsvis PRT'et i Helmand og ved ambassaden i Kabul.
- Endvidere blev der på baggrund af tillæg til aftale om håndtering af situationen for tolke og andre lokalt ansatte i Afghanistan af 26. august 2013 nedsat en tværministeriel task force.
- Task forcen skulle sikre den videre håndtering af sager, hvor tolke og andre, der kan være omfattet af tolkeaftalen, har rettet henvendelse til danske myndigheder og givet udtryk for, at de føler sig truet.
- Task forcen består af repræsentanter fra såvel Forsvarsministeriet, Udenrigsministeriet, Udlændingestyrelsen som Forsvaret.
- Task forcen indtil nu har aflagt besøg i Afghanistan 14 gange og har behandlet sager vedrørende 121 tolke og andre lokalt ansatte afghanere, der har bedt om støtte fra Danmark.

- Som sagt sker behandlingen af disse sager på baggrund af en konkret og individuel vurdering af hver enkelt sag, hvor der afholdes en eller flere samtaler med den enkelte tolk eller lokalt ansat.
- Af de 121 har mere end halvdelen modtaget støtte efter tolkeaftalen. Således har 65 modtaget tilbud om støtte, herunder 9 i form af visum til Danmark. Alle 9 personer har efterfølgende fået asyl i landet.
- Herudover har 23 valgt at blive genbosat i UK, og 33 har fået en lokal løsning.
- 43 har fået afslag på støtte. I alle tilfælde, hvor der er givet afslag på støtte, har det – på baggrund af en individuel og konkret vurdering – været task forcens vurdering, at personen ikke var konkret truet eller i fare som følge af at have bistået den danske indsats.
- Jeg vil gerne benytte lejligheden til at oplyse, at et afslag ikke betyder, at tolken dermed ikke kan få hjælp af Danmark, hvis tolkens situation forandrer sig.
- Sager behandlet i den danske task force kan genoptages efter anmodning, hvis der fremkommer oplysninger, som task forcen ikke var bekendt med, da den oprindelig vurderede sagen, og som i givet fald må antages at ville have medført en væsentlig anden vurdering heraf.

- Indtil videre har 25 tolke og andre lokalt ansatte været indkaldt til opfølgende samtaler med henblik på at vurdere, hvorvidt der har været grundlag for at genoptage deres sager. Heraf er der i syv tilfælde givet støtte/yderligere støtte i overensstemmelse med tolkeaftalen.

Forlængelse af aftale

- I efteråret 2013, da task forcen begyndte at behandle tolkesagerne, var der naturligt nok et stort antal henvendelser om støtte efter den danske tolkeaftale.
- Antallet af nye henvendelser om støtte fra tidligere tolke er kraftigt aftaget i løbet af 2015.
- Task forcen har således kun modtaget 4 nye sager vedrørende tolke siden september måned sidste år. Hovedparten af de tolkesager, der behandles på nuværende tidspunkt, vedrører anmodninger om genoptagelse.
- Ved indgåelsen af tolkeaftalen blev det bestemt, at aftalen skulle gælde frem til udgangen af 2015, og at partierne bag aftalen var enige om, at behovet for en forlængelse af nærværende aftale efter 2015 skulle vurderes inden udgangen af 2015.

- Hvis ikke aftalen ved årsskiftet blev forlænget, ville ingen tolke eller lokalt ansatte længere have mulighed for at få støtte efter tolkeaftalen. Det ville både gælde nye ansøgere og sager om genoptagelse.
- Forventningen er, at der også her efter årsskiftet vil være tolke, der søger om genoptagelse af deres sager, ligesom det heller ikke kan udelukkes, at kommer nye henvendelser til.
- Dertil kommer, at tolkeaftalen også omfatter de nuværende og tidligere lokalt ansatte ved ambassaden i Kabul.
- Jeg er derfor tilfreds med, at partierne bag tolkeaftalen den 11. november 2015 besluttede at forlænge aftalen frem til udgangen af 2016.
- Partierne blev i den forbindelse enige om, at behovet for en evt. yderligere forlængelse af aftalen efter 2016 skal vurderes inden udgangen af indeværende år.

Afrunding

- Jeg vil gerne afslutningsvist forsikre udvalget om, at arbejdet med implementering af tolkeaftalen bliver taget meget alvorligt, og at der bliver lagt mange ressourcer ind i arbejdet.

- Tolke task forcen har allerede planlagt endnu et besøg til Afghanistan for at behandle ansøgninger om hjælp efter tolkeaftalen.
- Jeg kan endvidere henvise til, at der løbende offentliggøres en status på Forsvarets hjemmeside for status for behandlingen af ansøgningerne.
- Det er således min opfattelse, at alle involverede myndigheder har stor fokus på, at der ydes hjælp og bistand i overensstemmelse med den danske tolkeaftale.
- Det afslutter min besvarelse af samrådsspørgsmål H og I.